

Alþingi
Erindi nr. P 135/1246
komudagur 28.1.2008

KENNARAHÁSKÓLI
ÍSLANDS

Reykjavík, 28. janúar 2008
0712041 sk

Nefndarsvið Alþingis
Unnur Kristín Sveinbjarnardóttir nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsagnir um lagafrumvörp um skólamál

Með bréfi þessu fylgja umsagnir Kennaraháskóla Íslands um þrjú þeirra fjögurra lagafrumvarpa um skólamál sem skólinn fékk til umsagnar nýlega. Umsögn skólans um eitt þessara frumvarpa hefur þegar verið send Alþingi.

Eins og fram kemur í umsögnum skólans leitaði skrifstofa rektors til sérfræðinga skólans á hverju hinna umræddu sviða til að undirbúa viðbrögð stofnunarinnar. Rétt er að gera hér grein fyrir hverjir þessir sérfræðingar eru enda vissulega um mikilvægt og umfangsmikið verk að ræða.

Í starfshópnum sem vann umsögn skólans um frumvarp til laga um leikskóla sátu þessir:

Hrönn Pálmadóttir lektor
dr. Jóhanna Einarsdóttir prófessor
Bryndís Gunnarsdóttir aðjúnt

Í starfshópnum sem vann umsögn skólans um frumvarp til laga um grunnskóla sátu þessir:

Anna Kristín Sigurðardóttir námsbrautarstjóri kennarabrautar
dr. Gunnar E. Finnbogason dósent
Baldur Sigurðsson dósent
Guðbjörg Pálsdóttir lektor

Í starfshópnum sem vann umsögn skólans um frumvarp til laga um framhaldsskóla sátu þessir:

dr. Kristín Bjarnadóttir dósent
dr. Gestur Guðmundsson prófessor
dr. Hafþór Guðjónsson dósent
Þórunn Blöndal dósent

Í starfshópnum sem vann umsögn skólans um frumvarp til laga um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla sátu þessir:

dr. Ingvar Sigurgeirsson prófessor
dr. Gyða Jóhannsdóttir dósent
Guðmundur B. Kristmundsson dósent

Virðingarfyllt,

Svanhildur Kaaber
skrifstofustjóri, skrifstofu rektors

KENNARAHÁSKÓLI
ÍSLANDS

Reykjavík, 28. janúar 2008
0712041 sk

Nefndarsvið Alþingis
Unnur Kristín Sveinbjarnardóttir nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kennaraháskóla Íslands hefur borist til umsagnar frumvarp til laga leikskóla, 287. mál.

Skrifstofa rektors fól nokkrum sérfræðingum skólans í þeim málefnum sem frumvarpið tekur til að ganga frá umsögn stofnunarinnar og fer hún hér á eftir:

Almennt um frumvarpið:

Í frumvarpi til laga um leikskóla koma fram nokkrar jákvæðar breytingar frá fyrri lögum, sem ber að fagna. Þar má helst nefna aukna áherslu á ábyrgð og þátttöku foreldra í leikskólastarfinu. Einnig er ánægjulegt að kveðið er á um sprotasjóð og heimild til að reka þróunarleikskóla. Gera má ráð fyrir að með þessu skapist frekari grundvöllur til þróunar og eflingar leikskólastarfs.

Í greinagerð með lagafrumvarpinu er lögð áhersla á sveigjanleika og samfellu í námi barna og gert ráð fyrir þeim möguleika að börn geti hafið grunnskólanám fyrir eða eftir sex ára aldur. Í því sambandi skuli horft bæði til félagsþroska og námsframvindu barnanna. Í lögunum kemur þetta hins vegar ekki nægilega skýrt fram. Óljóst er hvað átt er við með samfellu í námi barna og virðist sem hugmyndir og hefðir grunnskólans eigi að endurspeglast í leikskólanum.

Starfshópurinn sem fjallaði um frumvarpið á vegum Kennaraháskólans leggur mikla áherslu á að farið verði í gegnum frumvarpið með það í huga að orðanotkun endurspegli orðræðu leikskólans.

Íslenskir leikskólar endurspeglar í dag fjölmennningarlegt samfélag eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpinu. Þetta kemur ekki nægilega vel fram í lögunum og ekki er minnst á fjölbreytni eða margbreytileika barnahópsins.

Stakkahlíð

105 Reykjavík

Sími: 563 3800

Símbréf: 563 3833

www.khi.is

Starfshópurinn gerir athugasemdir við eftirfarandi greinar:

I. KAFLI

2. gr. Markmið

“*Stuðla skal að því að nám fari fram í gegnum leik og skapandi starfi þar sem börn njóta fjölbreyttra uppeldiskosta*”. Lagt er til að þarna standi: *Uppeldiskosta barnahópsins* (sbr. fyrri lög). Nám leikskólabarna fer að stórum hluta fram innan barnahópsins þar sem þau læra hvert af öðru í samskiptum sínum. Mikilvægt er að það komi skýrt fram í lögnum að kostir leikskólastarfs séu m.a. þeir að þar hafi börn tækifæri til að læra í samvinnu við önnur börn undir leiðsögn sérmenntaðs starfsfólks.

III. KAFLI

6. gr. Starfslið

Í greininni þarf að koma skýrar fram að kveða eigi á um í reglugerð leiðbeiningar- og stjórnunarhlutverk leikskólakennara gagnvart annarri starfsemi í leikskóla.

Lagt er til að þarna standi: *Kveða skal á um...* (sbr. fyrri lög).

8. gr. Símenntun

Lagt er til að í greininni standi: ... eiga kost á símenntun í þeim tilgangi að efla starfshæfni sína, kynnast nýjungum í *uppeldis- og menntamálum* (í stað leikskóla og uppeldismálum).

IV. KAFLI

9. gr. Foreldrar

Í umfjöllun skal leitast við að vísa í leikskóla og leikskólastarf þegar fjallað er um leikskólann. T.d.nota tákni og skal *leikskóli* leitast við að tryggja....

Þetta á einnig við á fleiri stöðum í frumvarpinu. Í lögum um leikskóla er eðlilegt að nota orðin *leikskóli og leikskólastarf* í stað skóli og skólastarf.

V. KAFLI

12. gr. Húsnæði og fjöldi barna í leikskóla

Hér er óljóst hvað er átt við með *samsetning starfsmannahóps*?

Kveða þarf skýrt á í lögum eða reglugerð um námsumhverfi barna (efnislegt- og félagslegt) og mismunandi þarfir eftir aldri og þroska. Kveða þarf á um hámarksfjölda barna í hópi og er þar sérstaklega átt við yngstu börnin (1-3 ára).

VI. KAFLI

13. gr. Aðalnámskrá

Megineinkenni og styrkur leikskóla felst í sameiginlegu uppeldi og menntun fjölbreytts barnahóps. Því má spyrja hvort sú áhersla sem fram kemur í frumvarpinu að í aðalnámskrá skuli skilgreina hæfnipætti fyrir námssvið leikskólans stangist ekki á við áherslur um nám án aðgreiningar. Í greinargerð með frumvarpinu kemur fram að þessari áherslu sé ætlað að gera aðlögun leikskólabarna að grunnskólanámi auðveldari og jafnframt að tekið sé mið af nýju frumvarpi til grunnskólalaga í þessu sambandi. Starfshópurinn áréttar að nám í leikskóla er hluti af samfelldu námsferli einstaklingsins (lifelong learning) og að nám í grunnskóla eigi að byggja á fyrri reynslu barna í leikskólum. Lagt er til að í umfjöllun um námssvið í aðalnámskrá verði áhersla lögð á að öll börn fái viðfangsefni miðað við aldur og þroska í stað þess að skilgreina sérstaka hæfnipætti fyrir námssvið leikskóla.

16. gr. *Tengsl leikskóla og grunnskóla*

Þessi grein er í töluverðri andstöðu við stefnu í skýrslu OECD frá 2001 og 2006. Þar er lögð áhersla á að grunnskólinn byggji á því sem börnin hafi lært í leikskólanum og skapi þannig samfellu í námi barna. Varað er við þeirri þróun að færa námsefni og kennsluaðferðir úr grunnskóla niður í leikskóla.

Í stað þess að gögn um einstaka börn fylgi þeim í grunnskólann, eins og kveðið er á um í frumvarpinu, þarf að stefna að því að skapa samfellu í hugmyndafræði og kennsluháttum. Lagt er til að í stað þess að leggja einungis áherslu á að upplýsingar um einstaka börn fylgi þeim úr leikskóla í grunnskóla verði kveðið skýrt á um að skapa skuli samfellu í hugmynda- og kennslufræði skólastiganna. Til þess að tryggja sé að kennarar grunnskólans geti byggt á fyrri reynslu barnanna þurfa þeir bæði upplýsingar um starfsemi leikskólans og nám og líðan barnanna.

Réttur foreldra til þess að ákvarða hvaða upplýsingar um börn þeirra fara á milli skólastiga ætti að koma skýrt fram í lögum.

17. gr. *Markmið*

a). Óljóst er hvaða þýðingu mat og eftirlit á gæðum hefur fyrir viðtökuskóla sem væntanlega þýðir grunnskóli.

18. gr. *Innra mat*

Hér er aðeins tiltekið að starfsfólk og foreldrar séu virkir aðilar að mati. Ekki kemur fram að börn skuli taka þátt í mati. Í Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna kemur fram að börn eiga rétt á því að hlustað sé á raddir þeirra um málefni sem þau varða. Því ber að taka tillit til reynslu, áhugahvatar og viðhorfa barna við skipulagningu og mat á skólastarfi.

VIII. KAFLI

22. gr. *Framkvæmd sérfræðiþjónustu*

Hér þarf að koma skýrt fram að sérkennsla/sérfræðiþjónusta skuli fara fram eins og kostur er innan barnahópsins. Stuðningur og sérkennsla skal vera í höndum þeirra sem hafa til þess menntun.

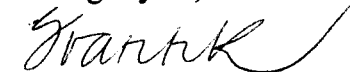
23. gr. *Sérfræðingar í leikskólamálum*

Mikilvægt að hér sé gert ráð fyrir sérþekkingu á málefnum leikskóla og því er lagt til að í greininni standi ... *á vegum sveitarfélaga skulu starfa sérfræðingar í leikskólamálum.*

28. gr. *Samrekstur skóla*

Tryggð verði lögverndun leikskólakennaramenntunarinnar, að öðrum kosti er merkingarlaust að tala um leyfisbréf.

Virðingarfyllst,

Svanhildur Kaaber
skrifstofustjóri, skrifstofu rektors